

1 Taloa suuremmat tornit

NOIN 400 MILJOONAA vuotta sitten maapallon suurimmat eläjät kuivalla maalla olivat mitä luultavimmin sieniä. Niin sanotut prototaksiitit olivat korkeita, jopa kaksikerroksisen talon korkuisia torneja, joiden koloissa ja käytävissä asusteli hyönteisiä. Nämä tornit pitivät suurimman maalla olevan elollisen valtikkaa ainakin 40 miljoonan vuoden ajan. Tämä on 20 kertaa pitempään kuin ihminen on ollut olemassa.

TOISENLAINEN SIENIRETKI

Moni tuntee syötävät herkut kuten kantarellit ja herkkusienet tai kauniit, mutta myrkylliset punakärpässi-sienet, mutta sienet ovat paljon muutakin. Kokosimme kahdeksan erikoista faktaa, jotka saavat suusi loksautamaan auki.

TEKSTI LIINA PUTKONEN

3 Hurjia ahmatteja

SIENET OVAT bakteerien ohella maailman parhaita popsijoita, sillä ne pystyvät hyödyntämään ihmeellisiä asioita elääkseen. On olemassa sienilajeja, jotka pilkkovat kiveä, öljyä ja jopa tietynlaisia muoveja. Maailmasta on myös löydetty sieni, joka pitää yleensä hyvin vaarallisesta radioaktiivisesta säteilystä. Ilmeisesti tälle sienelle säteily on kuin kasveille auringonvalo, josta saa energiaa.

2 Satoja tonneja rihmasto

KAUKAA HISTORIASTA tulee myös maailman painavimmaksi sieneksi ristitty mesisieni, joka asustelee Oregonissa Yhdysvalloissa. Sienen iäksi arvioidaan 2000–8000 vuotta ja se painaa satoja tonneja eli satojen henkilöautojen verran. Sientä ei pääse katsomaan kuin isoa pullaa, sillä se asustaa maan alla laajana rihmastona. Näkyviin tulee vain syksyisin jalan päässä olevat ruskeat, pienet lakit eli itiömät.

4 Parantava home

MEILLÄ EI luultavasti olisi moneen vaivaan auttavia lääkekuureja eli antibiootteja ilman sieniä. Maailman ensimmäinen bakteereita tappava antibioottikuuri kehitettiin homesienestä, nimeltä Penicillium. Sienen kyvyt vastustaa bakteereita huomattiin 1928, kun skotlantilainen tutkija **Alexander Fleming** oli unohtanut bakteeriviljelmänsä laboratorion pöydälle ja siihen kasvoi homeetta. Ihminen on tosin tiennyt tietyn homeen parantavista ominaisuuksista paljon kauemmin. Egyptiläisistä papyruksista löytyi kirjoituksia aiheesta jo 1500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua.

5 Mystistä oveluutta

TIETYT LIIKKUVAT limasienet pystyvät löytämään labyrintista lyhimmän reitin kahden sisäänkäynnin välillä. Tällaisen reitin laskeminen vaatii ihmiseltä monimutkaista matematiikkaa, mutta sieni tekee sen jollain muulla tavalla kuin laskemalla. Se osaa vertailla eri mahdollisuuksia keskenään, vaikkei sillä ole perinteisiä aivoja.

TIESITKÖ?

MAAILMASSA ON ARVIOITTA NOIN 2,2-3,8 MILJOONAA ERI SIENILAJIA. TÄMÄ ON KUUESTA KYMMENEEN KERTAA ENEMMÄN KUIN KASVILAJEJA ARVIOIDAAN OLEVAN. TUNNEMME SIENISTÄ KUITENKIN VAIN MURTO-OSAN, NOIN KUUSI PROSENTTIA.

6 Kauhuelokuvan esikuvia

MUURAHAISILLA on syytä pelkoon alueilla, joissa esiintyy niin sanottua zombisientä. Yksi hurjan lempinimen saaneista loissienistä on nimeltään muurahaisloisikka, joka kasvaa hevostuorahaisten sisällä. Sieni ottaa vähitellen muurahaisen valtaansa, ja pakottaa sen kipuamaan kasviin tietylle korkeudelle, jossa on sienelle mainiot elinolosuhteet. Sen jälkeen sieni pakottaa muurahaisen puremaan itsensä kiinni kasviin, jonka jälkeen muurahainen kuolee ja sieni syö sen sisukset. Se myös kasvattaa muurahaisen pään läpi itiöemän, joka varistaa uusia itiöitä alla kulkevien muurahaisten päälle.

7 Superselviytyjiä

SIENET OVAT hauraita metsässä, jossa ne voi polkaista jalan alle, mutta silloinkin sieni säilyy maan alla, sillä muusiksi menee vain sen osa, itiöemä. Sitten on sieniä, jotka kaverinsa levän kanssa muodostavan symbioosin nimeltä jäkälä, joka omaa superselviytyjän voimat. Jäkälät nimittäin kestävät vaarallista säteilyä hurjia määriä. Eräessä tutkimuksessa jäkälän solut tuhoutuivat vasta, kun sille annettiin 12000 kertaa suurempi säteilyannos kuin ihmiselle kohtalokas määrä olisi.

8 Tulevaisuuden rakennusainetta

TULEVAISUUDESSA saatamme asua sienitaloissa, ainakin sienten eristämässä taloissa. Sienirihmaston avulla yritetään luoda nimittäin luontoystävällistä eristemateriaalia. Tällaista myeelieristetutkimusta tehdään myös Suomessa Helsingin yliopistossa. [K](#)

Lähteet: Näkymätön valtakunta, Merlin Sheldrake, Gummerus, Helsingin Yliopisto

OHO! KALLEIMPIA SIENIÄ ON OLLUT 1,5-KILOINEN TRYFFELI ELI MAAN SISÄLLÄ PIILESKELEVÄ SIENI, JOTA KÄYTETÄÄN MAUSTEENA HIENOISSA RUUISSA. TÄSTÄ SIENESTÄ MAKSETTIIN HUUTOKAUPASSA 165 000 PUNTAA ELI NOIN 190 000 EUROA.